

389L0656

Nr L 393/18

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING

30.12.89

RÅDETS DIREKTIV

av den 30 november 1989

om minimikrav för säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av personlig skyddsutrustning på arbetsplatsen (tredje särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG)

(89/656/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 118a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾, som framlagts efter samråd med Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor,

i samarbete med Europaparlamentet⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽³⁾, och

med beaktande av följande:

Enligt artikel 118a i fördraget skall rådet, genom direktiv, fastställa minimikrav för att främja förbättringar, särskilt på arbetsmiljöns område, för att garantera en högre skyddsnivå för arbetstagarnas säkerhet och hälsa.

Enligt samma artikel får sådana direktiv inte medföra administrativa, ekonomiska och rättsliga hinder av sådan art att de motverkar bildande och utveckling av små och medelstora företag.

Kommissionen förutsätter i sitt meddelande om programmet för arbetarskyddsfrågor⁽⁴⁾ att ett direktiv om användning av personlig skyddsutrustning i arbetet antas.

Rådet uppmärksammade i sin resolution den 21 december 1987 om arbetarskyddsfrågor⁽⁵⁾ att kommissionen avsåg att inom en snar framtid föreslå rådet minimikrav om organisationen av verksamheten för säkerhet och hälsa i arbetet.

En förutsättning för att arbetstagarnas säkerhet och hälsa skall kunna tryggas är att de minimikrav uppfylls som är

avsedda att garantera bättre säkerhet och hälsa för användare av personlig skyddsutrustning.

Detta direktiv är ett särdirektiv enligt artikel 16.1 i rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringen av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet⁽⁶⁾. Bestämmelserna i nämnda direktiv skall därför tillämpas helt och fullt på arbetsplatsen utan att det hindrar strängare och/eller mer specifika bestämmelser i detta direktiv.

Detta direktiv utgör ett konkret led i förverkligandet av den sociala dimensionen på den inre marknaden.

Allmänna skyddsåtgärder skall prioriteras framför individuella. Arbetsgivaren skall bli skyldig att tillhandahålla skyddsutrustning och att vidta skyddsåtgärder.

Kraven enligt detta direktiv får inte innebära några ändringar av personliga skyddsutrustningar som följer gemenskapens direktiv om utformning och tillverkning med avseende på säkerhet och hälsa i arbetet.

Åtgärder skall vidtas för att ta fram beskrivningar som medlemsstaterna kan använda för att fastställa allmänna regler för användningen av personlig skyddsutrustning.

Enligt beslut 74/325/EEG⁽⁷⁾ i dess lydelse enligt anslutningsakten 1985, skall kommissionen höra Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor för att utarbeta förslag på detta område.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVSNITT I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv, som är det tredje särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG, fastställer minimi-

⁽¹⁾ EGT nr C 161, 20.6.1988, s. 1,
EGT nr C 115, 8.5.1989, s. 27 och
EGT nr C 287, 15.11.1989, s. 11.

⁽²⁾ EGT nr C 12, 16.1.1989, s. 92 och
EGT nr C 256, 9.10.1989, s. 61.

⁽³⁾ EGT nr C 318, 12.12.1988, s. 30.

⁽⁴⁾ EGT nr C 28, 3.2.1988, s. 3.

⁽⁵⁾ EGT nr C 28, 3.2.1988, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT nr L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽⁷⁾ EGT nr L 185, 9.7.1974, s. 15.

krav för arbetstagares användning av personlig skyddsutrustning i arbetet.

2. Bestämmelserna i direktiv 89/391/EEG skall tillämpas fullt ut inom hela det område som avses i punkt 1 utan att hindra tillämpningen av de strängare och/eller mer specifika bestämmelser som finns i detta direktiv.

Artikel 2

Definition

1. Med personlig skyddsutrustning menas i detta direktiv all utrustning som är avsedd att bäras eller hållas av arbetstagaren till skydd mot en eller flera risker som skulle kunna hota hans säkerhet eller hälsa under arbetet samt varje tillbehör, som är avsett för detta ändamål.

2. Definitionen i punkt 1 omfattar inte

- a) vanliga arbetskläder och uniformer, som inte är särskilt utformade för att skydda arbetstagarens säkerhet och hälsa,
- b) utrustning som används av ambulans- och räddningstjänsten,
- c) personlig skyddsutrustning som bärs eller används av militärer, poliser och andra som skall upprätthålla allmän ordning,
- d) personlig skyddsutrustning som har samband med användningen av vägtransportmedel,
- e) sportutrustning,
- f) utrustning som används i självförsvarssyfte eller i avskräckande syfte,
- g) bärbara anordningar för att upptäcka och signalera risker och skador.

Artikel 3

Allmän regel

Personlig skyddsutrustning skall användas när risker inte kan undvikas eller inte kan begränsas tillräckligt mycket genom allmänna tekniska skyddsåtgärder eller genom arbetsorganisatoriska åtgärder.

AVSNITT II

ARBETSGIVARNAS SKYLDIGHETER

Artikel 4

Allmänna bestämmelser

1. Personlig skyddsutrustning skall uppfylla tillämpliga gemenskapsbestämmelser om utformning och tillverkning av personlig skyddsutrustning med hänsyn till säkerhet och hälsa.

All personlig skyddsutrustning skall

- a) vara ändamålsenlig i förhållande till de risker den är avsedd för utan att den i sig leder till en ökad risk,
- b) vara anpassad till förhållandena på arbetsplatsen,
- c) vara anpassad till ergonomiska krav och till arbetstagarens hälsotillstånd,
- d) passa bäraren efter nödvändig justering.

2. När det finns mer än en risk som gör det nödvändigt för en arbetstagare att samtidigt bära mer än en personlig skyddsutrustning, skall dessa utrustningar kunna kombineras och fortfarande vara effektiva mot risken eller riskerna ifråga.

3. De förhållanden under vilka en personlig skyddsutrustning skall användas, bl.a. under hur lång tid den skall bäras, skall bestämmas i förhållande till hur allvarlig risken är, till den frekvens med vilken man utsätts för risken och till de särskilda förhållandena på den enskilda arbetstagarens arbetsplats samt till prestandan hos den personliga skyddsutrustningen.

4. Den personliga skyddsutrustningen skall i princip vara avsedd för personligt bruk.

Om omständigheterna kräver att personlig skyddsutrustning används av mer än en person, skall man vidta de åtgärder som behövs för att se till att sådan användning inte skapar några hälso- eller hygienproblem för de olika användarna.

5. Lämplig information för varje personlig skyddsutrustning som krävs i punkterna 1 och 2, skall tillhandahållas och vara tillgänglig inom företaget och/eller verksamheten.

6. Personlig skyddsutrustning skall tillhandahållas utan kostnad av arbetsgivaren, som med hjälp av nödvändigt underhåll, reparation och utbyten skall se till att den fungerar väl och håller tillfredsställande hygienisk standard.

Medlemsstaterna kan dock bestämma, enligt nationell praxis, att det begärs av arbetstagaren att han bidrar till kostnaden för viss personlig skyddsutrustning i de fall användningen av utrustningen inte bara äger rum på arbetsplatsen.

7. Arbetsgivaren skall på förhand informera arbetstagaren om de risker som den personliga skyddsutrustningen skall skydda mot.

8. Arbetsgivaren skall ordna med utbildning och om det behövs demonstrera hur den personliga skyddsutrustningen skall användas.

9. Den personliga skyddsutrustningen får utom i speciella undantagsfall endast användas för angivet ändamål.

Den skall användas enligt bruksanvisningarna.

Sådana bruksanvisningar skall vara begripliga för arbetstagarna.

Artikel 5

Bedömning av personlig skyddsutrustning

1. Arbetsgivaren skall innan han väljer personlig skyddsutrustning se till att den personliga skyddsutrustning han avser att använda uppfyller kraven i artikel 4 punkterna 1 och 2.

Denna bedömning skall omfatta

- a) analys och värdering av risker som inte kan förhindras på annat sätt,
- b) definition av de egenskaper den personliga skyddsutrustningen skall ha för att skydda mot de risker som avses i a, med hänsyn även till de eventuella risker som utrustningen i sig kan orsaka,
- c) jämförelse av egenskaperna hos den tillgängliga skyddsutrustningen med de som avses i b.

2. Bedömningen enligt punkt 1 skall revideras om någon förändring skett i något avseende av betydelse för den.

Artikel 6(*)

Användningsregler

1. Utöver vad som sägs i artiklarna 3, 4 och 5 skall medlemsstaterna, med hänsyn tagen till gemenskapens lagstiftning om fri rörlighet för personlig skyddsutrustning, säkerställa att allmänna regler införs om användning av sådan skyddsutrustning och/eller regler som täcker fall och situationer i vilka arbetsgivaren skall tillhandahålla personlig skyddsutrustning.

Utan att det inskränker kravet på att man skall prioritera gemensamma skyddsanordningar, skall dessa regler särskilt ange de omständigheter och risksituationer i vilka det är nödvändigt att använda personlig skyddsutrustning.

Bilagorna 1, 2 och 3 ger värdefull information och vägledning i regelarbetet.

2. När medlemsstaterna utformar regler enligt punkt 1, skall de ta hänsyn till alla betydelsefulla förändringar

(*) Se kommissionens skrivelse (EGT nr C 328, 30.12.1989, s. 3).

som den tekniska utvecklingen medför beträffande risker, gemensamma skyddsanordningar och personlig skyddsutrustning.

3. Medlemsstaterna skall samråda med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna innan de utfärdar sådana regler som avses i punkterna 1 och 2.

Artikel 7

Information till arbetstagarna

Utöver vad som sägs i artikel 10 i direktiv 89/391/EEG skall arbetstagarna och/eller deras representanter informeras om alla åtgärder som skall vidtas och som gäller deras säkerhet och hälsa när de använder personlig skyddsutrustning i arbetet.

Artikel 8

Samråd med och medverkan av arbetstagarna

Arbetstagarna och/eller deras representanter skall enligt artikel 11 i direktiv 89/391/EEG delta i samråd om och behandling av frågor som omfattas av detta direktiv och dess bilagor.

AVSNITT III

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Artikel 9

Ändringar i bilagorna

Rent tekniska ändringar av bilagorna 1, 2 och 3 som föranleds av

- antagandet av direktiv om teknisk harmonisering och standardisering av personlig skyddsutrustning, och/eller
- den tekniska utvecklingen, ändringar i internationella regler och specifikationer eller nya rön inom området personlig skyddsutrustning

skall beslutas enligt den procedur som anges i artikel 17 i direktiv 89/391/EEG.

Artikel 10

Slutbestämmelser

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa detta direktiv senast den 31 december 1992. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de redan har antagit eller antar på det område som omfattas av detta direktiv.

3. Medlemsstaterna skall vart femte år rapportera till kommissionen om den praktiska tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv och om arbetsgivarnas och arbetstagarnas synpunkter.

Kommissionen skall informera Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor.

4. Kommissionen skall regelbundet överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och

sociala kommittén om tillämpningen av direktivet med avseende på punkterna 1, 2 och 3.

Artikel 11

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 30 november 1989.

På rådets vägnar

J.-P. SOISSON

Ordförande

BILAGA 2

VÄGLEDANDE EJ FULLSTÄNDIG FÖRTECKNING ÖVER PERSONLIG SKYDDSUTRUSTNING

HUVUDSKYDD

- skyddshjälm för användning inom industrin (gruvor, byggarbetsplatser, diverse industrier)
- lätt huvudbonad för att skydda hårbotten (mössa, huva, hårnät — med eller utan skärm)
- skyddande huvudbonad (huvor, mössor, sydvästar etc. av tyg, överdragstyg etc.)

HÖRSELSKYDD

- hörselproppar och liknande utrustning
- hjälmar med hörselkåpor
- hörselkåpor som kan sättas fast på skyddshjälm
- hörlurar med mottagare av lågfrekvensinduktions slinga
- hörselskydd med kommunikationsutrustning

ÖGON- OCH ANSIKTSSKYDD

- skyddsglasögon med skalmar
- korgglasögon
- ögonskydd mot röntgenstrålar, laserstrålar, ultravioletta, infraröda eller synliga strålar
- ansiktsskärm
- svetskärm och svets hjälm (handburen skärm, huvudburen skärm, visir eller skärm att sätta fast på skyddshjälm)

ANDNINGSSKYDDE

- dammfilter, gasfilter och filter mot radioaktivt stof
- andningsapparat
- andningskydd med avtagbar svetskärm
- dykeriapparater
- dykardräkter

HAND- OCH ARMSKYDD

- handskar
  - mot mekanisk påverkan (perforering, snitt, vibrationer etc.)
  - mot kemisk påverkan
  - för elektriker och till skydd mot hetta
- tumvantar
- fingerhåttor
- underarmskydd
- handledsskydd för tungt arbete
- halvhandske
- skyddshandskar

FOT- OCH BENSKYDD

- lågskor, kängor, halvstövlar, säkerhetsstövlar
- sko som kan snöras eller häktas upp snabbt

- skor med extra skyddande tåhätta
- skor och överdragsskor med värmeisolerande sulor
- skor, stövlar och överdragsstövlar för att skydda mot värme
- skor, stövlar och överdragsstövlar för att skydda mot kyla
- skor, stövlar och överdragsstövlar för att skydda mot vibrationer
- skor, stövlar och överdragsstövlar för att skydda mot statisk elektricitet
- skor, stövlar och överdragsstövlar med isolerande material
- stövlar för motorsågsarbetare
- träskor
- knäskydd
- avtagbara vristskydd
- damasker
- löstagbara sulor (värmebeständiga, perforeringssäkra och svethärdiga)
- avtagbara dubbar för is, snö eller hala golv

HUDSKYDD

- skyddskrämsalva

SKYDD FÖR BÅLEN OCH UNDERKROPPEN

- västar, jackor och förkläden för att skydda mot mekanisk påverkan (perforering, snitt, stänk av smält metall etc.)
- västar, jackor och förkläden för att skydda mot kemisk påverkan
- värmevästar
- livräddningsvästar
- förkläden för att skydda mot röntgenstrålar
- njurbälten

SKYDD FÖR HELA KROPPEN

— Fallskyddsutrustning

- fallskyddsutrustning (komplett utrustning med alla nödvändiga tillbehör).
- falldämpare för att absorbera den kinetiska energin (komplett utrustning med alla nödvändiga tillbehör)
- säkerhetssele

— Skyddskläder

- vanliga arbetskläder (tvådelade dräkter och overaller)
- kläder för att skydda mot mekanisk påverkan (perforering, snitt etc.)
- kläder för att skydda mot kemisk påverkan
- kläder för att skydda mot stänk av smält metall och infraröda strålar
- kläder för att skydda mot värme
- kläder för att skydda mot kyla
- kläder för att skydda mot radioaktiv kontaminering
- kläder för att skydda mot damm
- kläder för att skydda mot gas
- fluorescerande och reflekterande kläder och tillbehör (armskydd, handskar etc.)
- skyddsfiltar

BILAGA 3

VÄGLEDANDE EJ FULLSTÄNDIG LISTA ÖVER ARBETEN OCH ARBETSMOMENT DÄR DET
KAN VARA NÖDVÄNDIGT ATT ANVÄNDA PERSONLIG SKYDDSUTRUSTNING

1. HUVUDSKYDD (SKYDD AV SKALLEN)

Skyddshjälm

- Byggnadsarbete, speciellt arbete på, under eller i närheten av byggnadsställningar och högt belägna arbetsplatser, uppsättning och nedtagning av ställningar, montering och installationsarbete, uppsättning av byggnadsställningar och rivningsarbete
- Arbete på stålbroar, på stålbyggnadskonstruktioner, master, torn, vattenbyggnadskonstruktion av stål, masugnar, stålverk och valsverk, stora behållare, stora rörledningar, ångpanneanläggningar och kraftstationer
- Arbete i gruvor, diken, schakt och tunnlar
- Jord- och bergarbete
- Arbete under jord, i stenbrott, i grustäkter
- Arbete med bultpistoler
- Sprängningsarbete
- Arbete i närheten av hissar, lyftdon, kranar och transportörer
- Arbete med masugnar, direktreduktionsanläggningar, stålverk, valsverk, metallsmältverk, smide, hammarsmide och gjuterier
- Arbete med industriugnar, behållare, maskiner, silon och rörledningar
- Skeppsbyggeri
- Tågrangering
- Arbete i slakterier

2. FOTSKYDD

Skyddsskor med spiktrampskydd

- Arbete med byggnadsstommar, grundläggning och vägarbeten
- Arbete på byggnadsställningar
- Rivning av byggnadsstommar
- Arbete med betong och prefabricerade element inklusive montering och nedtagning av formbyggnader
- Arbete på byggarbetsplatser och lager
- Takarbete

Skyddsskor utan spiktrampskydd

- Arbete på stålbroar, stålbyggnader, master, torn, hissar, vattenbyggnadskonstruktioner av stålkraftstationer, masugnar, stålverk och valsverk, stora behållare, stora rörledningar, kranar, ångpannor och kraftstationer
- Konstruktion av ugnar, installation av värme- och ventilationsanläggningar och metallkonstruktioner
- Ombyggnads- och underhållsarbete
- Arbete vid masugnar, direktreduktionsanläggningar, stålverk, valsverk, metallsmältverk, smide, hammarsmide, anläggningar för varmpressning och kalldragning.
- Arbete i stenbrott, grustäkt
- Bearbetning av sten
- Tillverkning, hantering och bearbetning av planglas och glaskärl
- Hantering av formar inom keramisk industri
- Arbete med infodring av ugn inom keramisk industri

- Formgjutning inom tung keramisk industri och byggmaterialindustri
- Transport och lagerarbete
- Hantering av fryst kött och förpackningar med konserverad mat
- Skeppsbyggeri
- Tågrangering

Skyddsskor med förstärkt klack och sula och spiktrampskydd

- Takarbete

Skyddsskor med isolerande sulor

- Arbete med och på mycket heta eller kalla material

Skyddsskor som är lätta att ta av

- När det är risk att smältande material tränger in

3. ÖGON- OCH ANSIKTSSKYDD**Korgglasögon, ansiktsvisir eller -skärm**

- Svetsning, slipning, skärningsarbete
- Borring och mejsling
- Huggning och bearbetning av sten
- Arbete med bultpistol
- Användning av svarv, fräs och borr
- Hammarsmide
- Slipning och slaggning
- Blästring
- Arbete med syror och lut, desinfektionsmedel och frätande rengöringsmedel
- Sprutlackering
- Arbete med och i närheten av smält material
- Arbete vid värmestrålning
- Arbete med laser

4. ANDNINGSSKYDD**Andningsapparater**

- Arbete i behållare, små utrymmen och vid gaseldade industriugnar där det kan vara risk för gasutsläpp eller syrebrist
- Arbete i närheten av en masugns chargeringsutrustning
- Arbete i närheten av gaskonvertrar och gasledningar på masugnar
- Arbete i närheten av masugnstappning där det kan finnas metalldimma
- Arbete i närheten av infodring av masugnar och skänkar, när damm kan yra omkring
- Sprutlackering utan tillräcklig ventilation
- Arbete i brunnar, kanaler och andra platser under jord i anslutning till avloppssystemet
- Arbete i kylanläggningar där det finns risk för läckage av kylmedium

5. HÖRSELSKYDD**Öronskydd**

- Arbete vid metallpressar
- Arbete med tryckluftsborrar

- Markpersonalens arbete på flygplatser
- Pålningensarbete
- Trä- och textilarbete

6. KROPPS, ARM- OCH HANDSKYDD

Skyddskläder

- Arbete med syror och lut, desinfektionsmedel och frätande rengöringsmedel
- Arbete med eller i närheten av heta material och där man känner av hettan
- Arbete med tillverkning av planglas
- Sandblästring
- Arbete i frysrum

Brandsäkra skyddskläder

- Svetsning i trånga utrymmen

Förkläden mot skärskador

- Urbenings- och styckningsarbete
- Arbete med kniv inklusive moment där kniven förs mot kroppen

Läderförkläden

- Svetsning
- Smide
- Gjutning

Underarmsskydd

- Urbenings- och styckningsarbete

Handskar

- Svetsning
- Hantering av vassa föremål, dock inte vid maskinarbete där det finns risk att handsken fastnar i maskinen.
- Oskyddat arbete med syror och lut

Brynjehandskar

- Urbenings- och styckningsarbete
- Normalt förekommande arbete med kniv inom tillverkning och styckning
- Byte av knivar i skärmaskiner

7. KLÄDER MOT KLIMATFAKTORER

- Arbete utomhus i regn och kyla

8. REFLEKTERANDE KLÄDER

- Arbete där arbetstagarna måste synas klart och tydligt

9. FALLSKYDDSUSTRUSTNING (SÄKERHETSSELAR)

- Arbete på byggnadsställningar
- Montering av prefabricerade element
- Arbete i master

10. SÄKERHETSLINOR

- Arbete i högt belägna kranskötarhytter
- Arbete i högt belägna kranförarhytter till gaffeltruckar
- Arbete högt uppe i borrhorn
- Arbete i schakt och avloppsbrunnar

11. HUDSKYDD

- Arbete med ytbeläggningar
  - Garvning
-